

Avizul Comitetului Economic și Social European privind propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate

COM(2011) 778 final – 2011/0389 (COD)

și propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public

COM(2011) 779 final – 2011/0359 (COD)

(2012/C 191/12)

Raportor: **dl Peter MORGAN**

La 13 decembrie 2011, respectiv la 26 ianuarie 2012, în conformitate cu articolul 50 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2006/43/CE privind auditul legal al conturilor anuale și al conturilor consolidate

COM(2011) 778 final – 2011/0389 (COD).

La 15 decembrie 2011, respectiv la 26 ianuarie 2012, în conformitate cu articolul 114 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene au hotărât să consulte Comitetul Economic și Social European cu privire la

Propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind cerințe specifice referitoare la auditul statutar al entităților de interes public

COM(2011) 779 final – 2011/0359 (COD).

Secțiunea pentru piața unică, producție și consum, însărcinată cu pregătirea lucrărilor Comitetului pe această temă, și-a adoptat avizul la 17 aprilie 2012.

În cea de-a 480-a sesiune plenară, care a avut loc la 25 și 26 aprilie 2012 (ședința din 26 aprilie), Comitetul Economic și Social European a adoptat prezentul aviz cu 110 voturi pentru, 18 voturi împotriva și 63 de abțineri.

1. Concluzii și recomandări

1.1 După elaborarea Avizului său privind Cartea verde referitoare la politica de audit⁽¹⁾ (denumit în cele ce urmează Avizul privind Cartea verde), CESE se aștepta la o actualizare a Directivei 2006/43/CE privind auditul⁽²⁾, aflată în vigoare. Într-adevăr, Comisia propune actualizarea directivei, pe de o parte, însă și elaborarea unui regulament, pe de altă parte.

1.2 CESE este de acord cu proiectul de directivă, care este în concordanță cu Avizul Comitetului privind Cartea verde. De asemenea, CESE aprobă multe aspecte ale regulamentului.

1.3 Obiectivul acestei forme de reglementare pare să fie dublu: acela de a introduce modificări fundamentale pe piața auditului și acela de a stabili într-o manieră foarte detaliată procedurile de auditare a entităților și relațiile dintre consiliul de administrație și comitetul de audit.

1.4 S-a ținut în mică măsură seama de recomandarea CESE ca reforma auditului să fie conectată cu recomandările privind guvernanța corporativă. Nu se aduc în discuție modalitățile în care atât auditorii statutari, cât și comitetele de audit ar trebui să îmbunătățească comunicarea cu părțile interesate și cu acționarii.

1.5 Comisia propune introducerea unor schimbări fundamentale pe piața auditului prin rotația obligatorie a auditorilor statutari după o perioadă de șase ani și prin dispoziții de natură structurală referitoare la serviciile care nu au legătură cu auditul, menite limiteze cota de piață a anumitor societăți în anumite state membre.

1.6 Comitetul a propus ca, mai degrabă decât să se abordeze starea pieței auditului prin intermediul unui regulament, să se sesizeze autoritățile în domeniul concurenței. Aceste autorități au capacitatea de a efectua evaluări economice la scară reală și de a elabora măsuri adecvate. În ultimele luni, Autoritatea britanică în domeniul concurenței a fost sesizată cu privire la situația din Regatul Unit. După cum a precizat în Avizul privind Cartea verde, CESE ar încuraja Germania și Spania să acționeze în același sens. Cu toate acestea, Comitetul recunoaște că

⁽¹⁾ JO C 248, 25.8.2011, p. 92.

⁽²⁾ JO L 157, 9.6.2006, p. 87.

regulamentul supus examinării va permite o mai bună coerență a auditului statutar al entităților de interes public în Europa, lucru pe care CESE îl consideră primordial pentru stabilitatea financiară și consolidarea pieței interne.

1.7 În avizul privind Cartea verde, CESE nu a susținut rotația obligatorie a auditorilor statutari, propunând în schimb reorganizarea obligatorie a unei licitații pentru atribuirea contractului de audit după o perioadă de 6 până la 8 ani. După o analiză atentă a noilor propuneri, CESE își menține poziția exprimată inițial, însă primește favorabil alte aspecte ale reglementării. Deoarece partenerul principal de audit trebuie supus rotației după o perioadă de 7 ani, CESE propune ca reorganizarea obligatorie a licitației să aibă loc tot o dată la 7 ani.

1.8 În Avizul privind Cartea verde, Comitetul și-a exprimat un punct de vedere foarte clar cu privire la serviciile fără legătură cu auditul: auditorii statutari nu ar trebui să presteze clienților pentru care efectuează audit statutar alte servicii care ar putea antrena conflicte de interese pentru auditorul statutar – cu alte cuvinte, situații în care auditorul statutar și-ar revizui propria muncă. În același timp, auditorii statutari ar trebui să fie liberi să presteze o gamă completă de servicii diferite de cele de audit acelor clienți pentru care nu realizează lucrări de audit. Experiența astfel dobândită ar aduce beneficii atât clienților pentru care efectuează auditul, cât și celorlalți clienți.

1.9 CESE nu este de acord cu propunerea referitoare la societățile care prestează numai servicii de audit. Ar trebui eliminată formula de determinare a cazurilor în care o societate de audit nu este autorizată să presteze alte servicii decât cele de audit. Comisia este îngrijorată în legătură cu posibilele riscuri care decurg din poziția dominantă a unor societăți în trei teritorii. CESE recomandă Comisiei să soluționeze aceste cazuri, puțin numeroase, fie direct, fie prin intermediul autorităților competente și/sau al autorităților în domeniul concurenței.

1.10 Ca în orice aviz al CESE, trebuie avută în vedere poziția IMM-urilor. Dacă acțiunile unui IMM sunt cotate la o bursă de valori, întreprinderea respectivă este definită ca entitate de interes public, fiind prin urmare obligată să respecte dispozițiile foarte detaliate și prescriptive ale regulamentului, care sunt redactate în mod evident având în vedere auditarea băncilor. O analiză a societăților cotate la Bursa de la Londra este prezentată la punctul 4.1.1. Bursa de la Londra este mai avansată decât alte burse din UE în ceea ce privește obținerea de capital propriu pentru societățile mici. Capitalul propriu este mai flexibil decât creditele bancare. Jumătate dintre societățile cotate la Bursa de la Londra ar trebui să beneficieze de o excepție sau de o derogare de la acest regulament, ceea ce ar trebui să se întâmple pentru IMM-urile cotate la oricare altă bursă din Europa.

1.11 CESE subliniază un aspect important, și anume că alineatul (2) al articolului 14 limitează drastic expectativele pe care părțile interesate le-ar fi putut avea în ce privește auditul statutar și ridică întrebări cu privire la rolul auditului.

1.12 Regulamentul se intersectează, de asemenea, cu standardele etice, contabile și de calitate care se aplică deja în acest sector și nu face referire la elaborarea unor standarde relevante. Dorește oare Comisia să treacă pe plan secundar lucrările acestor organisme?

1.13 În concluzie, CESE este pe deplin de acord cu directiva revizuită și consideră că regulamentul conține multe elemente pe care le poate sprijini. CESE este extrem de preocupat de aplicarea regulamentului la IMM-uri și recomandă să se mai analizeze propunerile mai radicale.

2. Introducere

2.1 Prezentul aviz reprezintă răspunsul la două propuneri paralele ale Comisiei: o propunere de regulament, menită să sporească calitatea auditurilor situațiilor financiare ale entităților de interes public, și o propunere de directivă ce vizează consolidarea pieței unice a auditurilor statutare. Aceste propuneri au fost elaborate în urma unei ample consultări, efectuate pe baza Cărții verzi „Politica de audit: lecțiile crizei”⁽³⁾. CESE a oferit un răspuns complet la Cartea verde, prezentul aviz bazându-se așadar pe acest răspuns.

2.2 Există o directivă în vigoare în materie de audit, și anume Directiva 2006/43/CE⁽⁴⁾. Comisia propune modificarea acesteia printr-o nouă directivă și consolidarea auditului entităților de interes public (EIP) prin intermediul unui nou regulament. Prin urmare, se propune eliminarea din Directiva 2006/43/CE⁽⁵⁾ a prevederilor referitoare la auditul statutar al EIP, urmând ca auditul statutar al EIP să fie reglementat prin noul regulament.

2.3 Tot ceea ce Comitetul ar avea de spus despre rolul auditului în societate, despre rolul auditului în criza financiară, despre piața serviciilor de audit etc. a fost menționat în răspunsul CESE la Cartea verde. De aceea, prezentul aviz se concentrează pe propunerile detaliate incluse în noile proiecte legislative.

3. Punctul de vedere al CESE asupra directivei

3.1 Principalele modificări aduse Directivei privind auditul legal sunt următoarele:

3.1.1 **Articularea între Directiva privind auditul legal și un instrument juridic suplimentar privind dispozițiile specifice pentru auditul statutar al EIP-urilor**

3.1.2 **Redefinirea „auditului statutar” pentru a se conforma noii Directive a contabilității**

3.1.3 **Modificarea normelor privind proprietatea**

Statele membre nu trebuie să mai solicite ca o valoare minimă din capitalul unei societăți de audit să fie deținute de auditori statutari sau societăți de audit, în măsura în care doar auditorii statutari sau societățile de

⁽³⁾ COM(2010) 561 final.

⁽⁴⁾ JO L 224, 16.8.2006, p. 1.

⁽⁵⁾ JO L 157, 9.6.2006, p. 87.

audit implicate influențează rapoartele de audit. Totuși, statele membre ar trebui să poată decide cu privire la justetea unei astfel de participări externe la capital ținând seama de situația națională.

3.1.4 *Pașaport pentru societățile de audit*

3.1.5 *Pașaport pentru auditorii statutari și „simplificarea” condițiilor de autorizare a unui auditor statutar în alt stat membru*

3.1.6 *Obligația autorităților competente de a coopera în ceea ce privește cerințele educaționale și testul de aptitudini*

3.1.7 *Standarde de audit și raportarea auditului*

3.1.8 *Norme noi privind autoritățile competente*

CESE susține constituirea autorităților competente în statele membre în calitate de autorități naționale de reglementare și supraveghere independente și de omologi ai AEVMP la nivel național. Cu toate acestea, în cazul în care în statele membre funcționează deja organe independente competente în materie de supraveghere a auditorilor (inclusiv birouri de experți contabili și auditori publici), CESE dorește ca acestea să fie integrate în mod echivalent în noul cadru de supraveghere, și nu să fie abandonate.

3.1.9 *Interzicerea clauzelor contractuale care influențează desemnarea auditorilor statutari sau a societăților de audit*

3.1.10 *Norme speciale pentru auditul statutar al întreprinderilor mici și mijlocii*

3.2 CESE susține toate aceste modificări. Majoritatea sunt în concordanță cu RCV al CESE.

4. **Punctul de vedere al CESE asupra regulamentului**

Această secțiune urmărește structura regulamentului. Paragrafele importante ale textului au fost reproduse sau rezumate, iar apoi comentate, dacă a fost necesar, în conformitate cu punctul de vedere al CESE.

TITLUL I: OBIECT, DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

4.1 *Articolele 1-3: Obiect, domeniu de aplicare și definiții*

„Regulamentul se aplică auditorilor care efectuează audituri statutare ale entităților de interes public (EIP-uri), precum și EIP-urilor auditate, de exemplu cu privire la normele privind comitetul de audit pe care o EIP este obligată să îl desemneze. Pe măsură ce sectorul financiar evoluează, sunt create noi categorii de instituții financiare în baza legislației Uniunii și este adecvat ca definiția EIP-urilor să cuprindă și societățile de investiții, instituțiile de plată, organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), instituțiile emitoare de monedă electronică și fondurile de investiții alternative.”

4.1.1 În afară de instituțiile de credit, societățile de asigurări și toate celelalte companii prestatoare de servicii financiare, EIP-urile sunt definite ca toate întreprinderile ale căror acțiuni sunt cotate la bursele publice de valori. CESE consideră că cerințele acestui regulament sunt excesive pentru IMM-uri. IMM-urile sunt definite pe baza unor criterii legate de numărul de angajați, cifra de afaceri și/sau bilanț. Regulamentul utilizează capitalizarea bursieră pentru a defini societățile mari, iar CESE propune ca aceasta să se folosească și pentru definirea IMM-urilor în scopul auditului statutar. Ar trebui să se permită excepții sau derogări pentru societățile a căror capitalizare este de până la 120 de milioane EUR. O analiză a societăților cotate la Bursa de la Londra este prezentată mai jos. Distribuția capitalizării bursiere va fi similară în cazul celorlalte burse. O analiză identică ar trebui realizată și în cazul IMM-urilor financiare, ale căror activități, după toate probabilitățile, nu au importanță sistemică.

Capitalul propriu la constituire al societăților (conversie la rata £1 = EUR 1.20)						
	Piața principală: 985 de societăți Valoarea capitalului propriu: 2 336 055 milioane EUR			Piața AIM (Alternative Investment Market): 1 122 de societăți Valoarea capitalului propriu: 85 107 milioane EUR		
Scara (milioane EUR)	Numărul societăților	% din societăți	Valoarea de piață %	Numărul societăților	% din societăți	Valoarea de piață %
Peste 2 400	116	11,8	86,2	1	0,1	4,2
1 200-2 400	87	8,8	6,4	6	0,5	13,1
600-1 200	91	9,2	3,4	16	1,4	16
300 – 600	106	10,6	2	34	3	15,4
120 – 300	169	17,2	1,4	92	8,2	20,4
60 – 120	101	10,3	0,4	133	11,9	13
30– 60	79	8	0,2	200	17,4	9,9

Capitalul propriu la constituire al societăților (conversie la rata £1 = EUR 1.20)						
Piața principală: 985 de societăți Valoarea capitalului propriu: 2 336 055 milioane EUR				Piața AIM (Alternative Investment Market): 1 122 de societăți Valoarea capitalului propriu: 85 107 milioane EUR		
Scara (milioane EUR)	Numărul societăților	% din societăți	Valoarea de piață %	Numărul societăților	% din societăți	Valoarea de piață %
12 – 30	88	8,9	0,1	229	20,4	5,3
6 – 12	40	4,1	0	156	13,9	1,5
0 - 6	61	6,1	0	240	21,4	0,9
Altele	47	4,7		15	1,3	
> 120	569	57,7	99,4	149	13,2	69,3
< 120	369	37,5	0,6	958	85,4	30,7
< 60	268	27,2	0,2	825	73,5	17,7
< 30	189	19,2	0,1	625	55,7	7,8

Sursa: Site-ul internet al Bursei de la Londra / Statistică

4.2 Articolul 4: Entități de interes public de dimensiuni mari

„a) cei mai mari 10 emitenți de acțiuni din fiecare stat membru evaluați în funcție de capitalizarea bursieră și toți emitenții de acțiuni care au înregistrat o capitalizare bursieră medie de peste 1 000 000 000 EUR în decursul celor trei ani calendaristici anteriori;

b) și c) orice entitate din industria financiară care la data închiderii bilanțului are un bilanț total de peste 1 000 000 000 EUR;”

4.2.1 Aceste definiții se referă la dispozițiile articolului 10 alineatul (5).

TITLUL II: CONDIȚII DE DERULARE A AUDITULUI STATUTAR AL ENTITĂȚILOR DE INTERES PUBLIC

CAPITOLUL I: Independența și evitarea conflictelor de interese

4.3 Articolele 5-8

4.3.1 În principiu, CESE este de acord cu aceste 4 articole.

4.4 Articolul 9: Onorarii de audit

„2. În cazul în care auditorul statutar furnizează entității auditate servicii conexe de audit financiar, astfel cum se prevede la articolul 10 alineatul (2), onorariile aferente acestor servicii sunt limitate la maximum 10 % din onorariile achitate de entitatea auditată pentru auditul statutar.

3. Atunci când totalul onorariilor încasate de la EIP care face obiectul auditului statutar reprezintă fie peste 20 % fie, pe o perioadă de doi ani consecutivi, peste 15 % din totalul onorariilor încasate anual de auditorul statutar care efectuează auditul statutar, respectivul auditor statutar înștiințează comitetul de audit cu privire la acest fapt.

Înainte de elaborarea raportului de audit, comitetul de audit analizează dacă este nevoie ca un alt auditor statutar să evalueze sistemul de control al calității misiunii de audit.

Atunci când totalul onorariilor încasate de la o EIP care face obiectul auditului statutar reprezintă, timp de doi ani consecutiv, 15 % sau mai mult din totalul onorariilor încasate anual de auditorul statutar care efectuează auditul statutar, auditorul statutar sau societatea de audit informează autoritatea competentă.”

4.4.1 CESE susține aceste propuneri ce vizează transparența. Totuși, consideră că limita de 10 % stabilită la alineatul (2) este arbitrară. CESE propune ca serviciile legate de audit (a se vedea punctul 10.2 de mai jos) să facă parte din planul de audit (a se vedea punctul 4.16.2 de mai jos) și să nu se stabilească limite arbitrare pentru prețul acestora în contextul auditului global.

4.5 Articolul 10: Interzicerea prestării de servicii care nu au legătură cu auditul

„1. Auditorul statutar care derulează auditul statutar la EIP-uri poate presta servicii de audit statutar și servicii conexe de audit financiar către entitatea auditată.

2. Serviciile conexe de audit financiar înseamnă:

- a) auditul sau verificarea situațiilor financiare intermediare;
- b) garantarea veridicității declarațiilor de guvernanță corporativă;
- c) garantarea veridicității aspectelor privind responsabilitatea socială corporativă;
- d) garantarea sau atestarea respectării obligațiilor statutare de raportare pentru instituțiile financiare;
- e) certificarea respectării obligațiilor fiscale;
- f) orice altă sarcină statutară aferentă serviciilor de audit.

3. Auditorul statutar care derulează auditul statutar la o EIP nu prestează, direct sau indirect, alte servicii decât cele de audit statutar către entitatea auditată. Alte servicii decât cele de audit înseamnă:

a) servicii care antrenează întotdeauna un conflict de interese:

- (i) servicii de specialitate fără legătură cu auditul, consultanță fiscală, servicii de administrare cu caracter general și alte servicii de consiliere;
- (ii) evidență contabilă și întocmirea registrelor contabile și a situațiilor financiare;
- (iii) conceperea și implementarea procedurilor de control intern sau de gestionare a riscurilor și consiliere privind riscul;
- (iv) servicii de evaluare, opinii privind corectitudinea sau rapoarte privind aportul de capital în natură;
- (v) servicii juridice și actuariale, inclusiv soluționarea litigiilor;
- (vi) conceperea și implementarea sistemelor informatice financiare pentru EIP-uri;
- (vii) participarea la auditul intern al clientului auditat și prestarea de servicii conexe funcției de audit intern;
- (viii) servicii de brokeraj sau negociere, consultanță privind investițiile sau servicii bancare de investiții.

b) servicii care pot antrena un conflict de interese:

- (i) servicii de resurse umane;
- (ii) întocmirea de scrisori administrative (comfort letters) către investitori cu ocazia unei emisiuni de titluri de valoare ale întreprinderii;
- (iii) conceperea și implementarea sistemelor informatice financiare;
- (iv) servicii de evaluare prealabilă (due diligence) oferite vânzătorului sau cumpărătorului cu privire la potențiale fuziuni sau achiziții.

4.5.1 În RCV, CESE a afirmat că auditorii statutari nu ar trebui să presteze clienților pentru care efectuează audit statutar alte servicii care ar antrena conflicte de interese. Deși consideră că ar trebui să existe o dezbatere cu privire la natura serviciilor specificate la alineatul (3) literele (a) și (b) de mai sus, CESE susține intenția regulamentului.

4.5.2 Este imposibil să se excludă posibilitatea că vor exista situații în care auditorii statutari ar putea considera complet logic să presteze clienților pentru care efectuează audit statutar și un serviciu prevăzut la punctele (i) – (v) din lista de la litera (a). Evenimente inevitabile – cazuri de forță majoră – pot apărea; catastrofele sunt posibile în întreprinderi. Serviciile din lista (b) pot fi prestate atât la decizia comitetului de audit, cât și a autorității competente. În circumstanțe excepționale, aceeași marjă de apreciere ar trebui să existe și pentru serviciile din lista (a).

„5. Dacă o societate de audit încasează mai mult de o treime din veniturile sale anuale din servicii de audit de la EIP-uri de dimensiuni mari și aparține unei rețele ai cărei membri cumulează un venit anual din servicii de audit de peste 1 500 milioane EUR pe teritoriul Uniunii Europene, societatea în cauză trebuie să îndeplinească următoarele cerințe:

- a) să nu furnizeze, în mod direct sau indirect, alte servicii decât auditul unei EIP, oricare ar fi aceasta;
- b) să nu aparțină unei rețele care furnizează alte servicii decât auditul pe teritoriul Uniunii;
- e) societatea de audit să nu dețină, în mod direct sau indirect, mai mult de 5 % din capitalul sau drepturile de vot ale unei entități care prestează serviciile menționate la alineatul (3).”

4.5.3 CESE înțelege că scopul acestor dispoziții este de a soluționa problemele legate de pozițiile „dominante” pe piață ale societăților Big 4 din Regatul Unit, Germania și Spania (o societate diferită în fiecare caz) și de a reprezenta un factor

disuasiv pentru construirea unor astfel de poziții în viitor. În Avizul privind Cartea verde, CESE a propus ca problema pozițiilor dominante pe piață să fie soluționată de autoritățile în domeniul concurenței. În Regatul Unit o investigație este deja în curs. CESE propune ca, până la adoptarea acestui regulament, Germania și Spania să întreprindă aceleași demersuri.

4.5.4 CESE nu este de acord ca societățile să presteze numai servicii de audit. În opinia CESE, o astfel de schimbare ar putea avea un efect negativ asupra calității personalului însărcinat cu auditul și a auditurilor statutare. CESE își menține punctul de vedere, conform căruia auditorii ar trebui să fie liberi să presteze o gamă completă de servicii diferite de cele de audit altor entități decât clienții pentru care efectuează audit statutar.

4.5.5 În Avizul privind Cartea verde, CESE și-a afirmat sprijinul pentru ca societățile care realizează auditul statutar al IMM-urilor să poată presta în favoarea acestora și anumite servicii care nu sunt servicii de audit. Societățile mici vor beneficia de o calitate mai bună, de un serviciu mai bun și de o valoare mai bună de la o singură societate care îi oferă consultanță. CESE își menține această poziție.

4.6 **Articolul 11: Pregătirea auditului statutar și evaluarea aspectelor care periclitează independența**

4.6.1 CESE susține aceste dispoziții.

CAPITOLUL II: Confidențialitatea și păstrarea secretului profesional

4.7 **Articolele 12 și 13**

4.7.1 CESE susține aceste dispoziții.

CAPITOLUL III: Derularea auditului statutar

4.8 **Articolul 14: Domeniul de aplicare al auditului statutar**

„2. Fără a aduce atingere dispozițiilor de raportare, astfel cum sunt prevăzute la articolele 22 și 23, sfera de cuprindere a auditului statutar nu include garantarea viabilității în viitor a entității auditate sau a eficienței sau eficacității cu care organul de conducere sau de administrare a gestionat sau va gestiona activitățile entității.”

4.8.1 CESE atrage atenția asupra alineatului de mai sus, deoarece acesta limitează drastic expectativele pe care părțile interesate le-ar fi putut avea în ce privește auditul statutar și ridică întrebări cu privire la rolul auditului.

4.9 **Articolul 15: Scepticismul profesional**

„Auditorul statutar își păstrează scepticismul profesional pe tot parcursul auditului. «Scepticism profesional» înseamnă o atitudine

interogativă, prin care se acordă atenție condițiilor care ar putea indica posibilitatea unei denaturări cauzate de eroare sau fraudă, și o analiză critică a probelor auditului.”

4.9.1 La fel ca în RCV, CESE este de acord cu accentul pus pe scepticismul profesional.

4.10 **Articolele 16-20**

4.10.1 CESE susține utilizarea standardelor internaționale de audit și celelalte dispoziții ale articolelor 16-20.

CAPITOLUL IV: Elaborarea raportului de audit

4.11 **Articolul 21: Rezultatele auditului statutar**

„Auditorul statutar prezintă rezultatele auditului statutar în cadrul următoarelor rapoarte:

— un raport de audit în conformitate cu articolul 22;

— un raport suplimentar de audit adresat comitetului de audit în conformitate cu articolul 23.”

4.12 **Articolul 22: Raportul de audit**

„2. Raportul de audit se întocmește în scris. Raportul cuprinde cel puțin următoarele:

k) identifică principalele secțiuni din situațiile financiare anuale sau consolidate care prezintă un risc de denaturare semnificativă, inclusiv estimările contabile esențiale și secțiunile care conțin estimări incerte;

l) prezintă o declarație privind situația entității auditate, mai ales în ceea ce privește capacitatea entității de a-și îndeplini obligațiile în viitorul previzibil și deci de a-și continua activitatea;

m) evaluează sistemul de control intern al entității, inclusiv deficiențele semnificative identificate în cursul auditului în ceea ce privește controlul intern, precum și evidența contabilă și sistemul contabil;

o) indică și explică orice încălcare a normelor contabile, a legislației sau a statutului, hotărârile privind strategia contabilă și alte aspecte importante pentru guvernanța entității;

q) în cazul în care auditul statutar a fost efectuat de o societate de audit, în raport sunt enumerați toți membrii misiunii de audit și se stipulează faptul că toți membrii au fost pe deplin independenți și nu au avut interese directe sau indirecte în entitatea auditată;

t) emite o opinie care exprimă în mod clar opinia auditorului statutar dacă situațiile financiare anuale sau consolidate redau o imagine reală și corectă și dacă au fost întocmite conform cadrului relevant de raportare financiară;

u) menționează orice aspect asupra căruia auditorul statutar a atras atenția în mod special, fără a include o rezervă în opinia de audit;

4. Raportul de audit nu depășește patru pagini sau 10 000 caractere (fără spații)."

4.12.1 Acest raport înlocuiește opinia de audit care se publică în prezent ca parte a raportului și conturilor anuale ale EIP-urilor. Alineatul (2) enumeră 23 de elemente, de la (a) la (w), care trebuie incluse în cele patru pagini ale raportului. În RCV, CESE a criticat conținutul standardizat și lipsit de sens al opiniilor de audit, care arată prea puțină variație de la o societate la alta și de la un sector la altul. Acest raport va dezvălui mai multe informații, posibil spre disconfortul entităților auditate.

4.12.2 Există o cerință privitoare la enumerarea membrilor misiunii de audit. În cazul EIP-urilor mai mari, aceasta ar putea implica sute de persoane. Este cert că un raport referitor la o societate foarte mare trebuie să difere în ceea ce privește dimensiunea și nivelul de detaliu de un raport referitor la o societate de 100 de ori mai mică. O serie de cerințe par a nu fi în acord cu standardele internaționale de contabilitate. Regulamentul nu cuprinde nicio referire la aceste standarde.

4.13 **Articolul 23: Raportul suplimentar adresat comitetului de audit**

„1. Organul de conducere sau organul administrativ al entității auditate poate hotărî transmiterea raportului suplimentar către adunarea generală a entității auditate.”

4.13.1 În opinia CESE, este puțin probabil ca entitățile auditate să dezvăluie integral acest raport. CESE consideră că raportul trebuie comunicat partenerilor sociali ai întreprinderii, cu respectarea diferitelor sisteme naționale de implicare a lucrătorilor.

„2. Raportul suplimentar de audit furnizează detalii și explică rezultatele auditului statutar derulat și include cel puțin următoarele elemente:

f) prezintă și explică raționamentele privind neclaritățile semnificative care ar putea pune la îndoială capacitatea entității de a-și continua activitatea;

g) stabilește în detaliu dacă evidența contabilă, sistemul contabil, toate documentele auditate, situațiile financiare anuale sau consolidate și eventualele rapoarte suplimentare sunt întocmite în mod corespunzător;

h) indică și explică în detaliu toate situațiile de neconformitate, inclusiv situațiile de neconformitate minore considerate relevante pentru desfășurarea activității comitetului de audit;

i) analizează metodele de evaluare aplicate pentru diferitele elemente din situațiile financiare anuale sau consolidate, inclusiv impactul schimbării acestora;

j) oferă detalii complete privind toate garanțiile, scrisorile administrative și angajamentele pe care s-a bazat evaluarea capacității de continuare a activității;

k) confirmă prezența la efectuarea inventarelor sau în alte situații de control fizic;

n) precizează dacă au fost furnizate toate explicațiile și documentele solicitate.”

4.13.2 Acest raport se bazează pe amplul formular de raport utilizat de societățile de audit din Germania. Utilizarea sa în întreaga UE ar trebui să îmbunătățească atât calitatea auditului statutar, cât și reacția entității auditate la acest audit. CESE este de acord cu acest raport.

4.14 **Articolul 24: Supravegherea auditului statutar de către comitetul de audit Articolul 25: Raportarea către autoritățile de supraveghere a entităților de interes public**

4.14.1 Articolele 24 și 25 sunt în concordanță cu RCV al CESE.

CAPITOLUL V: Rapoartele de transparență prezentate de auditorii statuari și evidența documentelor

4.15 **Articolele 26-30**

4.15.1 Capitolul V este în concordanță cu RCV al CESE.

TITLUL III: DESEMNAREA AUDITORILOR STATUTARI DE CĂTRE ENTITĂȚILE DE INTERES PUBLIC

4.16 **Articolul 31: Comitetul de audit**

„1. Comitetul de audit este alcătuit din membri fără rol executiv ai organului administrativ și/sau din membri ai organului de supraveghere al entității auditate și/sau din membri desemnați de adunarea generală a acționarilor entității auditate.

Cel puțin unul din membrii comitetului de audit are competențe în domeniul auditului statutar și un alt membru are competențe în domeniul contabilității și/sau al auditului. Comitetul de audit în ansamblu are competențe în domeniul în care își desfășoară activitatea entitatea auditată.

Majoritatea membrilor comitetului de audit sunt independenți. Președintele comitetului de audit este ales de membrii acestuia și este independent.”

4.16.1 Alineatul (1) este pe deplin în conformitate cu recomandările formulate de CESE în RCV, întrucât expresia „în ansamblu” nu înseamnă că toți membrii comitetului de audit trebuie să satisfacă această condiție.

4.16.2 Alineatul (5) prezintă în detaliu responsabilitățile comitetului de audit. CESE propune adăugarea a două responsabilități suplimentare: aprobarea planului de audit, inclusiv furnizarea serviciilor legate de audit, și aprobarea bugetelor corespunzătoare.

4.17 **Articolul 32: Desemnarea auditorilor statuari**

„2. Comitetul de audit prezintă o recomandare privind desemnarea auditorilor statuari. Comitetul de audit recomandă cel puțin doi auditori pentru misiunea de audit și își justifică în mod corespunzător preferința pentru unul dintre aceștia.

3. Recomandarea comitetului de audit este elaborată în urma unei proceduri de selecție organizate de entitatea auditată, care îndeplinește următoarele condiții:

- a) entitatea auditată poate să invite orice auditor statutar să depună oferte, dacă cel puțin unul dintre auditorii invitați nu a generat peste 15 % din onorariile totale de audit încasate de la EIP-uri de dimensiuni mari din statul membru în cauză, în anul calendaristic anterior;
- b) entitatea auditată poate alege modalitatea de contactare a auditorului/auditorilor statuari invitați;
- c) entitatea auditată întocmește documentația de licitație care va fi utilizată de entitatea auditată pentru a evalua ofertele transmise de auditorii statuari;
- d) entitatea auditată poate alege procedura de selecție și poate organiza în cadrul procedurilor negocieri directe cu ofertanții interesați;
- f) entitatea auditată evaluează ofertele depuse de auditorii statuari în funcție de criteriile de selecție prestabilite în documentația de licitație;
- g) entitatea auditată trebuie să fie în măsură să demonstreze autorității competente că procedura de selecție s-a derulat corect.

5. În cazul în care propunerea consiliului de administrație sau de supraveghere diferă de recomandarea comitetului de audit, propunerea trebuie să conțină motivele pentru care nu a ținut cont de recomandarea comitetului de audit.

6. În cazul instituțiilor de credit sau al societăților de asigurări, consiliul de administrație sau de supraveghere depune proiectul de propunere la autoritatea competentă.

10. Pentru a simplifica sarcina entității auditate de a organiza o procedură de selecție în scopul numirii unui auditor statutar, ABE, AEAPo și AEVMP publică orientări.”

4.17.1 Indiferent de durata misiunii de audit, aceste orientări se pot dovedi utile pentru EIP-urile de mari dimensiuni, însă, așa cum formulate acestea la ora actuală, sunt exagerat de prescriptive pentru IMM-uri. Adesea, IMM-urile nu vor urma procedura de la litera (a), folosind de regulă societăți de rangul doi sau trei. IMM-urile vor considera că beneficiază de libertatea prevăzută la literele (b) și (d). de regulă IMM-urile nu vor pregăti documente formale de licitație, foarte adesea ar putea să nu garanteze concurența între ofertanți și nu se vor simți responsabile să dea explicații autorităților competente cu privire la comportamentul lor. Alineatul (5) nu se aplică IMM-urilor. Aceste norme au fost concepute pentru bănci, nu pentru IMM-uri. IMM-urile nu vor avea nevoie de contribuția paletelor extreme de bogate de instituții enumerate la alineatul (10) pentru a-și organiza activitatea.

4.17.2 Există cerința ca invitația la licitație să fie transmisă cel puțin unei societăți mai mici. Această cerință poate permite accesul societăților mai mici la clienți mai importanți, însă este clar că toate societățile mai mici au multe probleme de rezolvat, dat fiind că nu dispun de resurse decât pentru a prezenta oferte într-un număr limitat de cazuri.

4.18 **Articolul 33: Durata misiunii de audit**

„1. Entitatea de interes public desemnează un auditor statutar pentru o primă misiune care nu poate dura mai puțin de doi ani. EIP poate reînnoi această misiune doar o singură dată. Durata maximă cumulată a celor două misiuni nu poate depăși 6 ani. Dacă, pe parcursul unei misiuni continue cu durata de 6 ani, au fost desemnați doi auditori statuari, durata maximă a misiunii fiecărui auditor statutar sau a fiecărei societăți de audit nu poate depăși 9 ani.”

4.18.1 În Avizul privind Cartea verde, CESE nu a susținut rotația obligatorie a auditorilor statuari, propunând în schimb obligativitatea organizării la fiecare șase până la opt ani a unei noi licitații pentru atribuirea contractului de audit statutar. După o analiză atentă a noilor propuneri, CESE își menține poziția, însă salută celelalte aspecte ale regulamentului.

4.18.2 Deoarece partenerul principal de audit trebuie supus rotației după o perioadă de 7 ani (punctul 4 de mai jos), CESE propune reorganizarea obligatorie a licitației tot o dată la 7 ani. Se pune problema dacă auditorul statutar contractat până în acel moment ar trebui să beneficieze de un mandat fix de șapte ani. În multe state membre, mandatul auditorului statutar se reînnoiește în fiecare an, regulamentul trebuind să prevadă posibilitatea de a continua această practică. În consecință, mandatul de șapte ani ar trebui să fie flexibil, însă ar trebui să existe obligativitatea organizării unei noi licitații

după șapte ani de mandat continuu. CESE subliniază că, atunci când se lansează procedura obligatorie de licitație, aceasta să fie transparentă, și că, în cazul instituțiilor de credit, autoritatea competentă trebuie să aprobe rezultatul.

„4. Partenerul sau partenerii cheie de audit responsabili cu derularea auditului statutar își încetează participarea după încheierea unei perioade de șapte ani. Auditorul statutar stabilește un mecanism corespunzător de rotație treptată a personalului implicat de cel mai mult timp în auditul statutar.”

4.18.3 CESE a susținut această rotație în RCV, dar rotația treptată a restului echipei ar trebui lăsată la latitudinea auditorului statutar.

4.19 **Articolul 34: Revocarea și demisia auditorilor statutari**

TITLUL IV: SUPRAVEGHEREA ACTIVITĂȚII AUDITORILOR ȘI SOCIETĂȚILOR DE AUDIT CARE DESFĂȘOARĂ AUDITURI STATUTARE LA ENTITĂȚILE DE INTERES PUBLIC

CAPITOLUL I: Autoritățile competente

4.20 **Articolele 35-39**

4.20.1 CESE este de acord cu dispozițiile privind autoritățile competente.

CAPITOLUL II: Asigurarea calității, investigarea, monitorizarea pieței, elaborarea planurilor de urgență și transparența autorităților competente

4.21 **Articolele 40-44**

„Sarcinile autorităților competente cuprind:

- să efectueze verificări de asigurare a calității acțiunilor de audit statutar efectuate;
- să efectueze investigații cu scopul de a identifica, corecta și preveni efectuarea de acțiuni necorespunzătoare de audit statutar;
- să monitorizeze evoluțiile pieței serviciilor de audit statutar;
- să monitorizeze constant eventualele amenințări la adresa continuității activității societăților mari de audit, inclusiv riscurile care decurg din gradul ridicat de concentrare a pieței serviciilor de audit, și să impună societăților mari de audit să întocmească planuri de urgență pentru a aborda astfel de amenințări.”

4.21.1 Propunerea ca autoritățile competente să colaboreze cu cele mai mari societăți de audit din fiecare teritoriu pentru a elabora planuri de urgență este în concordanță cu RCV al CESE.

CAPITOLUL III: Cooperarea între autoritățile competente și relațiile cu autoritățile europene de supraveghere

4.22 **Articolele 45-56**

„a) Regulamentul prevede cooperarea la nivelul UE între autoritățile competente în cadrul AEVMP, care preia, astfel, atribuțiile mecanismului actual de cooperare la nivel UE aflat sub egida Grupului european al organelor de supraveghere a auditorilor (GEOSA).

AEVMP trebuie să publice orientări privind mai multe aspecte: de exemplu, privind conținutul și prezentarea raportului de audit și a raportului suplimentar adresat comitetului de audit, privind activitatea de supraveghere a comitetului de audit sau privind efectuarea verificărilor sistemelor de asigurare a calității.

b) Sub egida AEVMP, urmează a fi introdusă o certificare «voluntară» a calității auditului la nivel paneuropean pentru a îmbunătăți vizibilitatea, recunoașterea și reputația tuturor societăților de audit care au capacitatea de a efectua audituri de înaltă calitate pentru EIP-uri.”

4.22.1 CESE este de acord cu această propunere.

CAPITOLUL IV: Cooperarea cu auditori din țări terțe și cu organizații și organisme internaționale

4.23 **Articolele 57-60**

„Autoritățile competente și AEVMP pot încheia acorduri de cooperare privind schimbul de informații cu autorități competente din țări terțe numai dacă se garantează secretul profesional al informațiilor furnizate și sunt respectate normele privind protecția datelor cu caracter personal furnizate.”

4.23.1 CESE este de acord cu propunerile cuprinse în capitolul IV.

TITLUL V: SANCTIUNI ȘI MĂSURI ADMINISTRATIVE

4.24 **Articolul 61: Sancțiuni și măsuri administrative**

4.25 **Articolul 62: Competențe de sancționare**

„1. Prezentul articol este aplicabil încălcărilor prevederilor prezentului regulament, identificate în anexă.

2. Autoritățile competente trebuie să poată impune cel puțin următoarele măsuri sau sancțiuni administrative:

b) o declarație publică în care identifică persoana responsabilă și natura încălcării, publicată pe site-ul autorităților competente;

- f) sancțiuni pecuniare administrative în valoare de până la dublul profiturilor cumulate sau al pierderilor evitate ca urmare a încălcării;
- g) pentru persoanele fizice, sancțiuni pecuniare administrative de până la 5 000 000 EUR;
- h) pentru persoanele juridice, sancțiuni pecuniare administrative de până la 10 % din cifra de afaceri totală anuală aferentă exercițiului financiar precedent.”

4.26 **Articolul 63: Aplicarea efectivă a sancțiunilor**

„1. Atunci când decid tipul măsurilor sau al sancțiunilor administrative, autoritățile competente țin cont de toate circumstanțele relevante, inclusiv de:

- a) gravitatea și durata încălcării;
- b) gradul de răspundere al persoanei responsabile;
- c) capacitatea financiară a persoanei responsabile;
- d) importanța profiturilor obținute sau a pierderilor evitate.”

4.27 **Articolul 64: Publicarea sancțiunilor și a măsurilor**

„Fiecare măsură sau sancțiune administrativă aplicată pentru încălcarea prezentului regulament este publicată neîntârziat și include cel puțin informații privind tipul și natura încălcării și identitatea persoanelor responsabile, exceptând situația în care publicarea ar periclita grav stabilitatea piețelor financiare.”

4.28 **Articolul 65: Căi de atac**

4.29 **Articolul 66: Raportarea încălcărilor**

4.29.1 În RCV, CESE preconizase instituirea unui organism disciplinar profesional în fiecare stat membru. Comitetul susține aceste propuneri, care permit denunțarea și dezaprobarea publică (*naming and shaming*) în cazurile de încălcare a regulamentului.

TITLUL VI: ACTE DELEGATE, DISPOZIȚII DE RAPORTARE, TRANZITORII ȘI FINALE

4.30 **Articolele 68-72**

4.30.1 Se introduce un regim tranzitoriu în ceea ce privește punerea în aplicare a obligativității rotației societăților de audit, a obligației de a organiza o procedură de selecție a societății de audit și a înființării societăților de audit care prestează numai servicii de audit.

4.31 **ANEXĂ: I. Încalcări comise de auditorii statutari sau partenerii cheie de audit**

Încalcările avute în vedere sunt în general de natură procedurală și administrativă, fiind legate de: conflicte de interese, cerințe organizatorice sau operaționale, efectuarea auditului statutar, raportul de audit, dispozițiile referitoare la comunicarea de informații, desemnarea auditorilor statutari sau a societăților de audit de către entitățile de interes public și asigurarea calității. Nu este clar cum vor fi tratate carențele unui auditor (de exemplu, faptul că nu s-a revelat proasta gestionare a fondurilor clienților la JP Morgan) în temeiul acestor dispoziții.

4.32 **ANEXĂ: II. Încalcări comise de EIP-uri**

Încalcările avute în vedere sunt legate de desemnarea auditorilor statutari sau a societăților de audit.

Bruxelles, 26 aprilie 2012

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Staffan NILSSON

ANEXĂ

la Avizul Comitetului Economic și Social European

Următorul punct din avizul secțiunii a fost modificat pentru a reflecta amendamentul adoptat de Adunare, însă a obținut peste un sfert din voturile exprimate [articolul 54 alineatul (4) din Regulamentul de procedură]:

Punctul 3.1.8**3.1.8 Norme noi privind autoritățile competente**

CESE susține constituirea autorităților competente în statele membre în calitate de autorități naționale de reglementare și supraveghere independente și de omologi ai AEVMP la nivel național. Cu toate acestea, în cazul în care în statele membre funcționează deja organe independente competente în materie de supraveghere a auditorilor, CESE dorește ca acestea să fie incluse în noul cadru de supraveghere, și nu să fie abandonate.

Rezultatul votului asupra amendamentului:

Voturi pentru: 88

Voturi împotrivă: 60

Abțineri: 37
